Draaiboek ouder-informatieavond

Voor ouders van 6- tot 12-jarige sporters

Aanleiding

Het sportplezier van een kind is een belangrijke voorspeller voor de toekomstige sportdeelname. Ouders spelen hier een belangrijke rol in. Gelukkig zijn veel ouders al op een gezonde en positieve manier betrokken bij hun sportende kind. Helaas zijn er wekelijks ook vele voorbeelden van te fanatieke ouders die als toeschouwer mee gaan coachen, mopperen, schelden of zelfs het speelveld betreden. Een informatieavond aan het begin van het seizoen biedt sportclubs een laagdrempelige en effectieve manier om gewenst oudergedrag langs de lijn te stimuleren. Dit draaiboek helpt bij het vorm en inhoud geven van een dergelijke ouder-informatieavond.

Doelen

- De trainers en/of coaches en sportouders laten kennismaken met elkaar;
- De sportouders uitleg geven over de clubregels en de teamafspraken;
- De ouders laten nadenken over hun rol in de ‘sportcarrière’ van hun kind;
- De ouders bewust maken van taken die geregeld/georganiseerd moeten worden om een groep te laten trainen/competitie te laten spelen en hen stimuleren daar een actieve rol in te nemen.

Praktische informatie

- De opzet van een informatie-avond in dit draaiboek is slechts één van de vele mogelijkheden om een dergelijke avond te organiseren. Voel je vrij om naar eigen inzicht hiervan af te wijken. Voorbeeld: als alle ouders elkaar al kennen, kun je dat gedeelte overslaan. Voeg hierom dan ergens anders in het programma een extra onderwerp in of kort de duur van de bijeenkomst in.
- Wanneer je de opzet uit dit draaiboek volgt, moet je rekenen op een tijdsduur van ongeveer 75 minuten.
- Het draaiboek is beschreven vanuit het perspectief van een trainer-coach die de ouders van één team uitnodigt. De opzet is evengoed bruikbaar voor een bijeenkomst waarbij de ouders van meerdere trainingsgroepen tegelijk aanwezig zijn.
- Vind je het spannend of vind je jezelf niet geschikt om zo'n bijeenkomst te leiden? Vraag dan vooral om hulp van iemand anders binnen de club.
- Kies voor de bijeenkomst een rustige ruimte uit waar iedereen fatsoenlijk kan zitten en waar je niet gestoord wordt door anderen. Bij voorkeur op of in dezelfde sportaccommodatie als waar ook getraind wordt. In het ideale geval is er ook nog wat vrije ruimte waar bewogen kan worden.
- Bereid je goed voor door het draaiboek meerdere malen door te lezen. Maak eventueel een eigen 'spiekbriefje' met zaken die je niet wilt vergeten of gebruik de samenvatting uit de bijlage.
- Neem het jeugdbeleidsplan/technisch beleidsplan van de club door. Je weet dan wat de club te bieden heeft, welke verwachtingen er richting ouders en sporters zijn en dus ook waar vragen over gesteld kunnen worden.
- Zorg ervoor dat je tijdig de materialen die je nodig hebt tijdens de bijeenkomst voorbereid, zodat tijdens de informatieavond zelf alles voorhanden is.
- Werken met een presentatie op een scherm is niet noodzakelijk. Je kunt ook een paar grote papiervellen gebruiken en deze met plakband aan de muur of het raam bevestigen.

Uitnodiging voor ouders

Voorbereiding:

- *Nodig de ouders tijdig uit voor de ouder-informatieavond. Ga hierbij uit van een periode van ongeveer 3 à 4 weken van tevoren. Je kunt daarvoor onderstaande uitnodigingstekst gebruiken, maar kunt natuurlijk ook een eigen versie maken.*
- *Stuur 1 week van tevoren nog een reminder. Daarbij stuur je de ouders die al aangemeld zijn natuurlijk een andere herinnering, dan de ouders die zich nog niet hebben aangemeld. Die laatste groep stimuleer je namelijk nog extra om zich aan te melden en aanwezig te zijn.*

Voorbeeldtekst uitnodiging:
Beste ouders/verzorgers,

Voor een gezellig en sportief sportseizoen zijn niet alleen enthousiaste sporters nodig, ook is er een goede samenwerking nodig tussen ouders, trainers en coaches. Daarom nodigen wij jullie van harte uit voor onze ouder-informatieavond.

Tijdens deze bijeenkomst maken we kennis met elkaar en bespreken we hoe we samen kunnen bijdragen aan een plezierige, veilige en positieve sportomgeving voor de kinderen. We vinden het belangrijk dat alle ouders betrokken zijn en dezelfde informatie ontvangen, daarom rekenen we op de aanwezigheid van alle ouders/verzorgers. Ben je onverhoopt verhinderd, dan vragen wij je om je vooraf af te melden.

Tijdens de avond komen onder andere de volgende onderwerpen aan bod:

- Kennismaking tussen ouders, trainers en coaches.
- Hoe jullie kinderen hun sport beleven en wat zij nodig hebben om met plezier te blijven sporten.
- De rol van jullie als ouders tijdens trainingen en wedstrijden.
- De praktische hulp die nodig is om trainingen, wedstrijden en andere activiteiten goed te laten verlopen.

Tijdens de bijeenkomst vragen we actief naar jullie ideeën en meningen. Voel je vrij deze op een respectvolle manier te delen. Je gaat ook een potlood of pen nodig hebben tijdens de avond, dus zorg dat je die meeneemt.

Alle praktische informatie op een rijtje
Datum :
Tijd :
Locatie :

Samen leggen we de basis voor een mooi sportseizoen. Wij kijken uit naar jullie komst en betrokkenheid.

Met sportieve groet,
(Noem hier de namen van de trainer, coach en alle sporters)

Invulling van programma

Kennismaking (20 minuten)

Voorbereiding:

- *Maak naambordjes met daarop de voornaam van de ouder, met daaronder tussenhaakjes 'sportouder van (naam kind)'.*
- *Als er kinderen zijn van wie er twee sportouders zijn, zet die dan bewust uit elkaar.*

Begin stipt op tijd. Ook als er nog mensen aan het binnenkomen zijn of (zichtbaar) in aantocht zijn. Niet om vervolgens de laatkomers streng toe te spreken, maar als beloning voor iedereen die wel op tijd aanwezig is.

Stel jezelf kort voor en nodig de ouders uit om in de vrije ruimte te komen staan. Vervolgens leg je de ouders steeds een vraag met twee antwoordmogelijkheden voor, de ouders antwoorden door links of rechts in de ruimte te gaan staan. Waar nodig kun je een ouder vragen om een korte toelichting te geven op het antwoord.

- Ben je op dit moment zelf lid van deze club, of ben je hier in het verleden lid geweest? Links is 'ja', rechts is 'nee'.
- Heb je deze sport zelf ooit beoefend, of doe je dat nu nog steeds? Links is 'ja', rechts is 'nee'.
- Ben je van plan om regelmatig bij een training of wedstrijd te komen kijken? Links is 'ja', rechts is 'nee'.
- Kun je rustig naar je kind kijken als hij of zij aan het sporten is? Links is 'ja', rechts is 'nee'.
- Voeg naar eigen inzicht nog één of twee vragen toe.

Na deze kennismaking kan iedereen weer gaan zitten en doe je als trainer een belofte aan de ouders, vanuit je rol als trainer. Een voorbeeld hiervan vind je hieronder:

> *"Ik beloof dat ik er ben om de kinderen te begeleiden, niet om te beoordelen. Dat ik plezier belangrijker vind dan winnen, ontwikkeling belangrijker dan het scorebord en respect belangrijker dan prestatie. Ik zal jullie kinderen aanmoedigen, uitdagen en ondersteunen, zodat zij met plezier naar de training en wedstrijden blijven komen. Dat is de trainer die ik voor hen wil zijn. Mocht dat onverhoopt een keer niet lukken, dan mogen jullie mij daar op een rustige, normale toon op aanspreken."*

Geef vervolgens een korte toelichting op de regels die je hebt opgesteld voor het team en de afspraken die je samen met je sporters hebt gemaakt. Op die manier zijn de ouders op de hoogte van de werkwijze die je gaat hanteren tijdens het seizoen.

Kijken door de ogen van hun eigen kind (20 minuten)

Voorbereiding:

- *In de aanloop naar de ouder-informatieavond heb je door meerdere trainingsgroepen de stoplichtkaart (zie bijlage) laten invullen. Zorg ervoor dat je minstens twee tot drie keer zoveel ingevulde stoplichtkaarten hebt als dat er ouders aanwezig zijn.*
- *Zorg dat je de kaarten van tevoren ook zelf goed bekeken hebt en filter kaarten met ongewenste antwoorden eruit, evenals kaarten die niet 'anoniem' zijn.*

Terwijl de ouders allemaal nog op hun plek zitten, geef je ze een lege stoplichtkaart. Vraag de ouders om in stilte (dus zonder overleg) het stoplicht in te vullen, vanuit het perspectief van de teamgenootjes/trainingsgenootjes van hun eigen kind:

Groen > gewenst gedrag van een sportouder
Oranje > twijfelachtig gedrag van een sportouder
Rood > ongewenst gedrag van een sportouder

Terwijl de ouders aan het schrijven zijn, zet jij in de vrije ruimte een grote tafel of meerdere kleine tafels tegen elkaar. Op deze tafel leg je de door de sporters ingevulde stoplichtkaarten. Daarna keer je weer terug om naar de ouders en vraag je enkele ouders voor te lezen wat ze hebben opgeschreven. Biedt de andere ouders de mogelijkheid om daarop te reageren, door bijvoorbeeld aan te geven dat ze iets vergelijkbaars of juist het tegenovergestelde hebben opgeschreven. Daar waar een ouder iets heeft opgeschreven wat past bij het perspectief van het kind, kun je dat ook voorleggen. Vervolgens nodig je de ouders uit om naar de door de kinderen ingevulde kaarten te kijken. Wat valt ze op? Wat missen ze? Wat vinden ze eventueel 'te streng'?

Ter afronding van dit gedeelte van de ouder-informatieavond vullen de ouders gezamenlijk één grote kaart (A4-formaat; zie bijlage) in met afspraken/beloftes voor het team/de trainingsgroep. Deze kaart wordt op een later moment overhandigd aan de kinderen. Ook bespreek je met de ouders hoe ze elkaar als collega-sportouder aanspreken als ze één van deze beloftes overtreden.

Stellingen (20 minuten)

Voorbereiding:

- *Maak een lijstje met ten minste vijf stellingen die je aan de sportouders wilt voorleggen. Dat kunnen stellingen uit het lijstje hieronder zijn, maar kunnen ook zelfbedachte stellingen zijn.*
- *Als je nog niet eerder als gespreksleider hebt opgetreden (of je vindt het spannend), bekijk dan de vijf tips in de bijlage. Die gaan je helpen de discussie in goede banen te leiden.*

Aan de hand van een aantal stellingen ga je met ouders verder in gesprek over (on-)gewenst gedrag en diens onderliggende verwachtingen en aannames. Daarvoor kun je gebruikmaken van wat er door de kinderen en de ouders op de stoplichtkaarten is geschreven, maar onderstaande stellingen zijn ook bruikbaar.

- Als mijn kind een vroege wedstrijd heeft gaat hij of zij altijd op tijd naar bed.
- Als de scheidsrechter een 'foute' beslissing neemt, dan mag ik daar wat van zeggen.
- Alle kinderen krijgen, over het hele seizoen gezien, evenveel speeltijd tijdens de wedstrijden.
- Alle kinderen krijgen evenveel speeltijd tijdens een wedstrijd, ongeacht het 'belang' van de wedstrijd.
- Als mijn kind drie keer dezelfde 'fout' maakt en de coach zegt er niks van, dan mag ik best een aanwijzing geven.
- Als mijn kind de kantjes ervan afloopt tijdens de training of wedstrijd, dan mag ik mijn kind daar op dat moment op aanspreken.
- Het is prima om je kind een beloning te beloven als het scoort/ wint/ …
- Op het moment dat mijn kind aan het sporten is, draag ik als ouder het gezag/verantwoordelijkheid over mijn kind over aan de trainer/coach van de trainingsgroep.
- Mijn kind is zelf verantwoordelijk voor het inpakken van zijn sportspullen en het dragen van de sporttas.
- Tijdens het sporten ben je altijd ouder van de hele groep. Je moedigt dus alle kinderen aan, je trakteert alle kinderen als je voor je eigen kind iets koopt aan de bar, …
- Als mijn kind klaagt over een voorval tijdens de training, dan neem ik als ouder een neutrale positie in en verwijs ik hem/haar naar de trainer/coach.
- Omkleden (wisselen van schoenen, kleding, …) doen we altijd in de kleedkamer.
- Een training of wedstrijd sluiten we gezamenlijk af in de kleedkamer of de kantine.
- Douchen voordat je bij iemand in de auto stapt is wel zo fris.
- Mijn kind sport hier, dus ik lever al een bijdrage.

Organisatorische zaken (15 minuten)

Voorbereiding:

- *Maak op een flipover-vel een zo compleet mogelijke lijst met alles dat geregeld en georganiseerd moet worden om de kinderen te laten sporten. Hoe klein het taakje ook is of lijkt, zet het erbij.*
- *Je kunt ervoor kiezen om achter sommige taken al in te vullen wie het doet. Voorbeeld: team inschrijven voor de competitie – ledenadministratie.*
- *Zoek en print een foto van de All Blacks, de rugbyers van Nieuw-Zeeland.*

Laat de ouders allereerst een foto van de All Blacks (zie bijlage) zien en vraag of iemand het team herkend. Leg vervolgens uit dat de All Blacks het meest succesvolle sportteam ter wereld is. Geen enkele sporter of team wint procentueel meer van zijn wedstrijden dan zij. Maar wat hun pas écht bijzonder maakt is dat zij zoveel mogelijk zaken zelf regelen. Deze mannen dweilen bijvoorbeeld zelf de kleedkamer na afloop van een training of wedstrijd en wassen zelf hun tenues. Dit alles vanuit de overtuiging dat ze zelf verantwoordelijk zijn voor de zaken die ze zelf kunnen regelen.

Vervolgens nodig je de ouders uit om weer rondom de tafel te komen staan en leg je daar een flipovervel. Hierop staan alle taken staan die geregeld en georganiseerd moeten worden om de kinderen te kunnen laten sporten. Achter sommige taken heb je in de voorbereiding al een commissie of naam ingevuld, zoals bijvoorbeeld het openen van het sportpark, het inschrijven van het team bij de bond en het aanvullen en onderhouden van de sportmaterialen. Daarnaast zijn er nog voldoende lege taakvakken, waarvoor de hulp van de ouders nodig is. Vraag de ouders deze taken onderling te verdelen, omdat de taken anders niet gedaan worden en het team/de trainingsgroep daar de gevolgen van ondervindt.

Hieronder een voorzet van de taken waar je aan kunt denken:

- Openen van het sportpark/sporthal.
- Onderhouden en aanschaffen van de sportmaterialen.
- Klaarzetten van materialen voor de training/assisteren tijdens de training.
- Team inschrijven van bij de sportbond.
- Schema met verzamel- en vertrektijden maken.
- Schema maken voor het wassen van de tenues.
- Spelbegeleider/ scheidsrechter zijn tijdens wedstrijden.
- Kantinedienst draaien.
- Wedstrijdformulier invullen.
- Tegenstander opvangen en de kleedkamer wijzen.
- Scheidsrechter opvangen en de kleedkamer wijzen.
- Wedstrijdverslag maken.
- Bardienst draaien.
- Spelbegeleider/scheidsrechter bij wedstrijden.

Afsluiting bijeenkomst (5 minuten)

Sluit de avond af door de ouders te bedanken voor hun tijd, openheid en betrokkenheid. Benoem dat het fijn is dat zij er zijn, meedenken en willen bijdragen aan een prettig sportseizoen voor alle kinderen. Hieronder een aantal voorzetten voor de afsluiting.

Hieronder een variant voor een avond die in goede harmonie is verlopen

> *"Dank jullie wel dat jullie er vanavond waren. Fijn dat jullie hebben meegedacht en meegepraat. Samen zorgen we ervoor dat jullie kinderen met plezier kunnen sporten, zich veilig voelen en graag naar de training en wedstrijden blijven komen. Met de afspraken en beloftes van vanavond hebben we daar samen een mooie basis voor gelegd. Ook heel fijn dat er ouders zijn die willen helpen bij de praktische zaken rondom de trainingsgroep. Daarmee helpen jullie niet alleen je eigen kind, iedereen profiteert daarvan.*
> *Laten we er samen een sportief, positief en plezierig seizoen van maken. Zijn er later nog vragen of gaat er ergens iets niet helemaal zoals het zou moeten? Spreek mij dan gerust aan. Dank jullie wel en vooral heel veel sportplezier voor jullie en jullie kinderen."*

Een variant voor een avond waarbij er wat fricties en onenigheden waren, maar die je toch op een positieve manier wilt afsluiten:

> *"Dank jullie wel dat jullie er vanavond waren. Fijn dat zoveel ouders de tijd hebben genomen om mee te denken en vragen te stellen. We hebben vanavond niet alleen de punten besproken waar we het snel over eens waren, maar ook onderwerpen waar verschillende meningen over bestaan. Juist dat laat zien dat iedereen betrokken is en het beste voor de kinderen wil.*
> *Het is belangrijk dat we elkaar blijven begrijpen en respecteren, ook als we niet overal hetzelfde over denken. Ik denk dat we vanavond stappen hebben gezet door zaken uit te spreken en naar elkaar te luisteren. We delen uiteindelijk hetzelfde doel: een omgeving creëren waarin jullie kinderen met plezier kunnen sporten, zich veilig voelen en zich kunnen ontwikkelen. Met de afspraken die we hebben gemaakt en de inzet die ik hier vanavond heb gezien, heb ik er vertrouwen in dat we daar samen aan kunnen blijven werken.*
> *Mocht je later nog vragen, zorgen of ideeën hebben? Trek dan gerust aan de bel. Laten we met elkaar blijven praten, juist ook als iets niet loopt zoals we hadden gehoopt. Dank voor jullie betrokkenheid en ik wens jullie en jullie kinderen vooral een mooi, sportief en plezierig seizoen toe."*

Bijlage

Tips voor een gespreksleider

Als je tijdens het gedeelte met de stellingen zelf als gespreksleider optreedt, houdt dan onderstaande tips in gedachten.

- Blijf neutraal en kies geen partij. Als gespreksleider ben je er niet om gelijk te geven aan één ouder of een groep ouders. Luister naar alle standpunten, vat ze eerlijk samen en zorg dat iedereen zich gehoord voelt.
- Houd het gezamenlijke doel centraal. Wanneer meningen uiteenlopen, breng het gesprek dan terug naar de vraag: “Wat is het beste voor de kinderen en het team?” Dat helpt om weg te blijven van persoonlijke discussies.
- Betrek ook de stille ouders actief. De ouders die het meest aan het woord zijn, vertegenwoordigen niet altijd de hele groep. Vraag regelmatig of anderen nog ideeën hebben, vragen of zorgen hebben. Zorg dat iedereen de kans krijgt om bij te dragen.
- Erken emoties, maar bewaak de sfeer. Ouders zijn vaak betrokken en soms emotioneel. Erken zorgen zonder dat het gesprek negatief of aanvallen wordt. Grijp in wanneer discussies persoonlijk worden (zie ook het punt hierboven).
- Sluit af met duidelijke afspraken en vervolgstappen. Vat aan het einde de belangrijkste punten samen: waar is overeenstemming over, welke afspraken zijn gemaakt en wat gebeurt er met openstaande vragen? Zo gaat iedereen met hetzelfde beeld naar huis.

Samenvatting van het draaiboek

Stoplichtkaart

Met de icoontjes hiernaast is de stoplichtkaart te downloaden en te printen voor eigen gebruik. Het A5-formaat is geschikt om door de kinderen te laten invullen, terwijl het A3-formaat gebruikt kan worden om door de ouders te laten beschrijven.

A5 Stoplicht-kaart.pdf

A3 Stoplicht-kaart.pdf

Voorbeeld van de voorkant van de kaart

Voorbeeld van de achterkant van de kaart

